

tidligere udviklede, at der er stor Forskjel paa Fæsternes egen Stilling og Fæsternes Børns Stilling. Fæsterne selv have dog en vis Ret med Hensyn til Gaarden, og de kunne ikke gjøre Regning paa, at der vilde foregaae en saadan indgribende Forandring i deres Forhold, som der vilde indtræde, dersom Godset, medens de ere i Fæstet, sælges til Trediemand. Dernæst maa jeg fremdeles gjøre opmærksom paa, at man, naar man vedtager mit Uendringsforslag, holder sig til, hvad der nu er factisk Ret, idet de Bevillinger, som nu i flere Aar ere givne og endnu kunne ansees for ganske courante, gaae saa vidt, at man conserverer den Ret, som er optagen i Lovforslaget, for Fæsterne, men ikke indrømmer nogen tilsvarende Ret for Fæsternes Børn eller Svigerbørn. Den samme ærede Landssthingsmand meente, at den hele Sag var at betragte som en Ubetydelighed, og at man ikke for en saadan Ubetydeligheds Skyld skulde frasælde, hvad der er vedtaget ved en foregaaende Afstemning, og standse Lovens Fremme; men efter min Mening kan jeg ikke betragte Sagen som en Ubetydelighed. Det forekommer mig, at der her er Spørgsmaal om et Princip, og at man ikke skal bryde de nu gjældende Grundsætninger, hvilket man gjør, naar man nu vil tillægge Fæsternes Børn en bestemt Rettighed.

Bardenfleth: Jeg skal blot tillade mig en kort Bemærkning, som jeg troer ikke er ganske uvigtig. Forsaa vidt nemlig den høitærede Justitsminister yttrede, at man skulde skrive Love, for at de skulde følges, og ikke for at de skulde omgaaes, saa kan jeg slet ikke anerkjende, at der i den Fremgangsmaade, som jeg paapegede, der kunde følges fra Godseiernes Side, skulde finde en Omgaaelse af Loven Sted. Jeg troer tvertimod, at den Godseier, der ikke kunde blive enig med den afdøde Fæsters Livsarvinger om Gaardens Salg, holdt sig fuldkommen Loven efterrettelig og efterlevede den paa den strengeste Maade, naar han inden Aarets Udgang bortfæstede Gaarden til en Anden. I Loven skulde der dog ikke ligge nogen Forpligtelse for ham til at sælge til den afdøde Fæsters Livsarvinger, og han vilde altsaa efter Loven være forpligtet til at bortfæste Gaarden til en Anden, naar han ikke

kunde blive enig med den afdøde Fæsters Livsarvinger om Salget, og det vilde naturligvis staae ham aldeles frit for ved den nye Bortfæstning at tage Hensyn til, om han meente, at den nye Fæster var en saadan Mand, med hvem han kunde vente at komme overeens om Gaardens Kjøb. Dette vilde heller ikke være nogen Omgaaelse af Loven. Jeg troer derfor, at den ligefremme, simple Befølgelse af de nu gjældende Love, selv om dette Lovforslag bliver vedtaget, vilde lede til, at, naar en Godseier ikke blev enig med Fæsterens Livsarvinger, vilde han betræde den af mig betegnede Vej, og jeg troer ikke, at det vil være hensigtsmæssigt, at denne Vej betegnes som en Omgaaelse af Loven.

Justitsministeren: Jeg udtalte udtrykkelig, at den Fremgangsmaade, som blev nævnt, maatte ansees for lovlig efter Lovforslaget; jeg tilføiede kun, at det dog stred mod de i Loven indeholdte Grundsætninger; naar Godseieren ikke vilde henvende sig til Fæsterens Livsarvinger, men strax indlod sig med en tredie Mand, hvem han ønskede at sælge til, og, for at opnaae dette, først bortfæstede Gaarden til ham; men noget Lovstridigt vilde der ikke være i hans Fremgangsmaade; det kunde vel være et Spørgsmaal, hvorvidt man desuagtet kunde kalde en saadan Fremgangsmaade en Omgaaelse af Loven.

Ryholm: Jeg maatte maaffee tillade mig at gjøre den Bemærkning, at, naar jeg har kaldt dette Punct ubetydeligt, da har jeg vistnok ikke meent, at det var ubetydeligt i og for sig; thi da skulde jeg gjerne sive den høitærede Justitsminister; men jeg har troet, at, naar man først kunde sætte sig ud over Principet, saa at man slog det fast for Fremtiden, at det kun skulde være tilladt at sælge til Fæsterne, da var det mindre betydeligt, at man da ogsaa her kunde gaae videre og sige, at der ogsaa kun skulde kunne sælges til Fæsternes Livsarvinger og Svigerbørn. Jeg er overbevist om, at, dersom det vinder Rigsdagens Samtykke, saa vil den ærede Justitsminister ikke modsætte sig et saadant Forslag som det nærværende. Jeg er vis paa, at den Regjering, der for Diebliffet sidder her i Landet, ikke vil træde tilbage fra, hvad den endog udtalte allerede